

ע"פ 35673/02/17 - מוחמד עוזד נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

19 יולי 2017

ע"פ 17-02-35673

לפני: כב' השופט יעקב שפרר, סג"נ, אב"ד

כב' השופט זהבה בוסטן

כב' השופט דינה מרשק מרום

המעורער: מוחמד עוזד (אסיר)

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

פסק דין

- .1. המעורער הגיע ערעור כנגד הכרעת הדין (ימים 5.1.17 ו-1.6.16) שניתנו בבית משפט השלום לראשונה לציון בת"פ 53918-03-15, שם הורשע בעבירות של מתן שוחד לפי סעיף 291 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 [להלן: "חוק העונשין"] והוצאה שוחד לפי סעיף 291 וסעיף 291(ב) לחוק העונשין, והואណון ל-30 חודשים מאסר בפועל, 9 חודשים מאסר על תנאי בתנאים המפורטים בגזר הדין וקנס בסך 10,000 ₪.
- .2. נציין, כי המעורער ובא-כוחו קיבלו את המלצותינו וחזרו בהם מהעורער לפני הכרעת הדין, כך שפסק דין זה מתיחס לערעור על גזר הדין בלבד.
- .3. המעורער, עורר דין במקצונו, יציג במועדים הרלבנטיים לכתב-האישום מספר רוכלים שפעלו בחצר הכנסתת הקבר בירושלים. לאחר שננקטו צעדים כנגד הלהקה על-ידי משטרת ישראל ומחלקת הפיקוח בעיריית ירושלים, ביקש המעורער ממשנהו מחלוקת בפיקוח העירוני [להלן: "דין"] לשוחח עימו באירועי "בונגו" ללקחות. דין שיטף את היועץ המשפטי של העירייה ואת המשטרה בדבר הפגישה, ומנקודה זו ואילך כל פגישותיו עם המעורער תועדו ולו על-ידי המשטרה. ביום 9.7.14 הגיע המעורער לפגישה עם דין, השניים שוחחו, אז ביקש המעורער לשוחח עם דין מחוץ למשרדו, והציע לו במעמד זה לפגש עם דין, השלישי שוחחו, אז ביקש המעורער לשוחח עם דין מחוץ למשרדו, והציע לו במעמד זה סך של 1,500 - 2,000 דולר כדי שלקוחותיו יוכל לחזור ולעבוד בכנסת הקבר למחרת היום. דין הבהיר כי אינו מוכן להסתכן עבור סכום זהה, והמעורער הגדיל את ההצעה ל - 4,000-5,000 دولار. התקיימה פגישה נוספת, לביקשת המעורער, במהלך הצעה ל-10,000 ₪ תמורה עצומה אם תתקבל החלטה המאפשרת ללקוחותיו לחזור ולעבוד בכנסת הקבר, וסכום נוסף של 5,000 ₪ שיועבר לאחר קבלת האישור הרשמי והחזרת ציוד מוחרם. בהמשך, המעורער העלה את הסכם ל- 20,000 ₪. עוד באותו הערב נפגשו המעורער ודין בקניון, והמעורער מסר לו בחדר המדרגות סכום של 3,000 דולר. ביום 27.7.14 דין יצר קשר עם המעורער בתיאום עם המשטרה, ומסר לו שעניין הציוד המוחרם סודר.

עמוד 1

עוד הורשע המערער בכר, שביקש מדין לדאוג לרישום רשיון עסק על שמו של אדם מסוים והוציא לו לחת 5,000 דולר תמורת עזרתו.

גזר דין נושא הערעוץ

4. בית משפט קמא, בגזר דין מפורט ויסודי, התייחס לעובדות שני האישומים בהם הורשע המערער.

חרף התנגדות המאשימה, בית משפט קמא הפנה את המערער לקבלת תסקירות מאת שירות המבחן, ובגזר דין פירט את עיקריו. מהאמור בגזר הדין עולה כי המערער הינו בן 46, רווק ללא ילדים, אשר עוסק בעריכת דין עצמאי מזה כ-8 שנים. המערער לקח אחראיות על ביצוע הבדיקות בהן הורשע ומסר כי פועל מתוך צורך לקדם אינטרסים של לקוחותיו ורצן להראות הצלחה ומסוגנות אישית ומקצועית. שירות המבחן התרשם באופן כללי מאדם בעל מערכת ערכים נורמטיבית ושאיפה לנוהל אורח חיים תוך כדי כל, כשהנראה שההילך הפלילי היווה גורם מחדד גבולות. עוד התרשם השירות מנזקקות המערער ויכולתו להיעזר בהתרבות טיפולית בסוגרת קבועה טיפולית ייודית, תוך שצין כי המערער הביע נוכחות להשתלב בהליך טיפול. על רקע האמור, המליץ השירות להעמיד את המערער בצו מב奸 למשך שנה, להימנע מהטלת מאסר בפועל ולהסתפק בעינוי שיקומית בדמות מאסר בעבודות שירות לצד עינוי הרתעתית בדמות מאסר על תנאי וחימתה על התcheinבות.

בית משפט קמא פירט עוד את הראיות לעונש מטעם ההגנה, כאשר עדות חסוויה העידה על כך שהמערער גילה אזרחות למופת בתחום מניעת פעילות טרור; עד נוסך מטעם ההגנה (עוור דין ראשabo סיף), תיאר את התקופה הקשה שחווה המערער והבושה שחש כלפי מכרו, כשהמערער לא הרויח דבר מעשי אלא פגע בעצמו בעת שבחר להקריב עצמו למען אחרים.

בהמשך פירט בית משפט קמא את הערכיהם המוגנים בהם פגע המערער, הרחיב באשר לניסיבות ביצוע הבדיקות והתייחס לפסיקה של בית משפט העליון ופסיקה נוגנת. לעניין זה בית משפט קמא קבע כי: "ב'כ המאשימה הציג מתחם שבין 24 חודשים למשך 48 חודשים, ונדמה כי מתחם זה הינו מהרהורי לב מנטייה של המאשימה. אני מוצא לקבוע מתחם שונה אך לדעתנו הרף המתחון של המתחם שהציג התובע גבוה במידה מסוימת" (עמ' 332, ש' 1-4).

בית משפט קמא התייחס לכך שהואאמין הפנה את המערער לממונה על עבודות השירות אף הדגיש כי הוא שב והבהיר למערער שאל לו לפתח ציפיות באשר לגזר דין בסופו של יום.

בית משפט קמא דחה את כל הטענות שנשמעו בהקשר של הגנה מן הצדק /או סטייה מהמתחם מטעמי שיקום והציג כי הוא מוצא חומרה יתרה במעשהיו של המערער שכן "...כל שעורך דין, משחית השירות הציבורי באמצעות שוד, משמע מיטוט המערכת הציבורית" (עמ' 330, ש' 29-30).

לאחר ש核实 את כל השיקולים הטיל בית משפט קמא, כאמור, עונש מאסר בפועל של 30 חודשים לצד רכיבי עינוי נלוויים.

.5. בית משפט קמא עיכב את עונש ביצוע המאסר על מנת לאפשר מיין מוקדם, והמערער הגיש בקשה נספת לעיכוב ביצוע מאסר לבית משפט זה - בקשה אשר נדחתה (החלטת כב' השופט יקואל מיום 17/03/05). על החלטה זו הגיע המערער ערעור לבית המשפט העליון (ע"פ 2404/17) ובפסק דין מיום 07/04/17 הערעור נדחה (על ידי כב' השופט חיות) כך שהמערער החל לרצות את עונשו ביום 23/04/17.

נימוקי הערעור וטענות ב"כ הצדדים

.6. המערער לא כפר בעובדות כתוב האישום, אלא טען להגנה מן הצדק על רקע הדחה לביצוע העבירות והתנהגות שערוריתית של הרשות, לפיהן אולץ על ידם לתת שוחד ולהוציאו. לטענתו, המשטרה באמצעות קצינים ממוחז ירושלים, והעירייה באמצעות פקידיה - ובמיוחד מנהל הפיקוח העירוני - קשרו קשר נגד מרשיין, לפגוע בפרנסתם. עוד טוען, כי המערער הודה באמצעות קשירת הקשר והקונניה שרקמו הלו ליתן שוחד, על מנת לסיע למרשיין, וזאת לאחר שגררו אותו להבין כי רק באמצעות השוחד יעלה בידו לסיע ללקוחותיו. כאמור, המערער אمنם חזר בו מהערעור כלפי הכרעת הדיון אך ביקש כי נשלול טענות אלו גם לעניין הערעור על גזר- הדיון, כשהגישו יש לסתות ממתחם העונש ההולם משיקולי צדק והגנה מן הצדק.

.7. עוד טען המערער כי בית משפט קמא טעה כשדחה את המלצה שירות המבחן ולא שקל באופן רציני את הסיכוי המשמעותי של המערער לשיקום באופן שחייב סטייה מהמתחם. כן התעלם בית משפט קמא מהעדר עבר פלילי של המערער, מנסיבותיו האישיות וכן לא שקל את האמור בחלק החסוי בפרוטוקול.

.8. הגיע ב"כ המערער, בית משפט קמא התעלם מכל הפסיקה שהוגשה לעיונו על ידי ההגנה וקבע מתחם שגוי אשר סוטה לחומרה גם ברף הנמור שלו. גם בדיון לפניו הגיע ב"כ המערער פסיקה של בית המשפט העליון ובתי משפט מחזים שונים.

.9. ב"כ המשיבה הדגישה כי מדובר בעו"ד שנtan שוחד והציג שוחד, כשלגישת המדינה מדובר בהתנהלות חריגה לעו"ד שלא חזרה על עצמה-ב-50 שנה האחרונות. לתמיכה בטענותו הגיע פסק דין בע"פ 57/67 **שמעואל גורביץ' נ' היועץ המשפטי לממשלה**, פד"י כא (1), 401 [1967]. ב"כ המשיבה הדגישה את הפגיעה באמון המוגבר שחש הציבור כלפי עו"ד, אשר מביא אליו את גלימתו לכל מקום בו הוא נמצא, גלים מה מייצגת את החוק והצדקה. כן טוען, כי המחוקק עצמו הביע דעתו בתיקון 103 לחוק העונשין, אשר קבע החמרה בענישה הקבועה לצד עבירות השוד. על נזון השוד. לאור הצורך בהרעתה והמסר הבורור שהועבר על ידי המחוקק, גזר הדיון של בית משפט קמא על כל נימוקיו הוא מותן ומידתי.

דין והכרעה

10. בית-משפט קמא קבוע, בצדק, כי המערער פגע בערכיהם המוגנים של שמירה על סדרי חברה ושלטון תקינים, על שלטון החוק, על טוהר המידות ותקינות פעולות השירות הציבורי וכן על אמון הציבור בעובדי הציבור. בהתחשב בנסיבות מעשי השוד והצעת השוד ובהיקף המתת, אף אלו סבירים, כמו בית-משפט קמא, כי מידת הפגיעה בערכיהם המוגנים היא חמורה.

11. עוד אנו מקבלים את קביעות בית-משפט קמא באשר למדיניות ענישה ברורה העולה מפסיקת בית- המשפט העליון, ולפיה במשך השנים מועבר מסר ברור בדבר חומרת התופעה והצורך להחמיר בענישה כלפי ציבור ואחרים שחתאו בשחיתות. החשיבות לענישה קפדנית בתחום זה מתחיבת לא רק מחומרת העבירות והשלכותיהן, אלא גם מן הקושי הטמון, באופן טבעי, ב גילוין (ראו לעניין זה: ע"פ 267/13 **מדינת ישראל נגד אשכול לוי** [23.6.13], בפסקה 13).

על מידת חומרתן של עבירות השוד ניתן ללמוד גם מעדת המחוקק, אשר במסגרת תיקון 103 לחוק העונשין משנת 2010, הعلاה את העונש הקבוע בצד העבירה בה עסקין מ - 7 שנים מאסר ל - 10 שנים מאסר, וכן את הकנס המירבי שניתן להטיל (ראו גם את דברי ההסבר לתיקון, לפייהם הוא נועד כדי לסייע במאבק בשחיתות באמצעות החמרת הענישה בעבירות השוד - הצעות חוק 465 מיום 2.12.2009).

12. אנו דוחים את טענותיו של הסניגור الملומד ככל שאלו נוגעות לסתיה מתחם העונש ההולם מטעמי הגנה מן הצד או מטעמי שיקום. כמו בית-משפט קמא, לא מצאנו כל בסיס לטענת "הדחה" או התנהלות שעוריתית אחרת של הרשות. בנוסף, המערער לא עבר כל הליך שיקומי או טיפול המצדיק סטייה מתחם, גם אם אנו מאמינים את ההתרשומות כי עד לביצוע העבירה היה אדם מתפרק בעל ערכים נורמטיביים.

13. חרף כל האמור, לאחר שיעינו בפסקה המפורטת בעמ' 328 - 330 לגור-הדין, בפסקה שהוצגה על-ידי ב"כ הצדדים ובפסקה נוספת, החלתו לקבל את הערעור ולהקל בעונשו של המערער.

14. בית-משפט קמא צדק בקבעתו כי מדובר במסכת חמורה, במלכה השתמש המערער בתפקידו כעורך-דין כלפי הרשות, ופגע באמון הציבור על-ידי מי שאמור לשמש כ - OFFICER OF THE COURT. המערער לא בחל מלנהל משא-ומתן חוזר עם איש הרשות ולשנות את הצעותיו הכספיות למען לקוחותיו. גם אם לא הפיק רוח ישר מהמעשים, הרי שלצורך קביעת המתחם והעונש ההולם, יש לקחת בחשבון כי המערער فعل למען לקוחותיו ובכדי להציג את הישגי המקצועים, כמו גם את הסכומים שהציג, ואת מתווה הפעולה המפורט שהציג בפני הרשות באופן המלמד על תכנון מדויק של המעשים.

15. על רקע נסיבות אלו, המהוות את הבסיס לקביעת מתחם העונש ההולם,ثور מתן דגש על מעמדו

המיוחד של המערער אשר פעל כעורך-דין מול הרשות, המהווה נסיבה לחומרה, כפי שקבע בית-משפט קמא (בנימוחו שהוא מקובל עליו בעמ' 329 - 330 לגור-הדין), אנו קובעים כי מתחם העונש הולם את מעשיו של הנאשם נע בין 18 - 36 חודשים מאסר בפועל. גם אנו, כמו בית-משפט קמא וב"כ הצדדים, לא איתרנו פסקין דין הדומים בניסיבותיהם לעניינו של המערער, אך עיננו בפסקה שננסקרה בסודיות על-ידי בית-משפט קמא, וכן אנו מפנים לפסקין דין נוספים בשינויים המחויבים:

ע"פ 8758/15 **כרמל נגד מדינת ישראל** [23.3.16], בו אושר עונש של 18 חודשים מאסר בפועל על קצין מתנדבים במג"ב אשר קיבל מאזרחים שוד בחמייה מקרים בתמורה להבטחה כי יסגור תיקים פליליים או כי ינפיק אישורי כניסה לישראל;

ע"פ 3071/13 **מלכה נגד מדינת ישראל** [19.6.13], בו נדון עניינו של מערער, אשר שימש מנהל מחלקה רכב וחניונים בעיריית חדרה, והורשע בלקיחת שוד, הפרת אמונים ומרמה במס הכנסת בחמייה אישומים שונים. בארבעה מתוך חמישה המקרים, נזון השוד היה סוכן משטרתי. בית-משפט קמאקבע מתחם עונשה בין שישה חודשים מאסר לבין 18 חודשים מאסר בפועל לכל עבירה, והטיל עליו עונש כולל של 15 חודשים לצד קנס בסך 50,000 ₪. ערעור שהגיש על חומרת העונש נדחה.

ע"פ 5822/08 **טריטל נגד מדינת ישראל** [12.3.09], בו נדון עניינו של מי ששימש פקיד במחלקה הגביה במס הכנסתה בבאר-שבע, עליו הושת עונש של 18 חודשים מאסר בפועל בגין 6 עבירות של שוד, תוך שציון על-ידי בית-המשפט העליון כי בית-המשפט המחויז נהג במערער בסלחנות.

16. כשחוקלים אנו את מלא נסיבותו האישיות של המערער, אשר נסקרו בהרחבה בגזר-הדין ובהודעת הערעור, את האמור בתסוקיר שירות המבחן, כאשר רואים בחזרתו מעורע על הכרעת-הדין חלק מטהlixir לקיחת האחריות שלו (כשויוצר כי בבית-משפט קמא נהיל הליך הוכחות), אנו מקבלים את הערעור ומטילים על הנאשם עונש מאסר בפועל בן 20 חודשים חלף עונש המאסר בפועל שהוטל על המערער בבית-משפט קמא. יתר רכיבי גזר-הדין בת.פ. 15-03-53918 (שלום רاسل"ץ) יוותרו על כנמן.

נתן היום, כ"ה تمוז תשע"ז, 19
יולי 2017, במעמד הצדדים.

יעקב שפסר, שופט, סג"נ, אב"ד זהבה בוסטן, שופטת דינה מרשק מרום, שופטת